

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Rugsėjis – September 29, 1965 Nr. 104

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Jungtinėms Tautoms susirinkus

PALIAUBOS KAŠMIRE ATRODĖ ESĄS GERAS ŽENKLAS JT VISUOTINAM SUSIRINKIMUI. TAČIAU IŠ PIRMŲJŲ KALBŲ PAAIŠKĖJO, KAD TARP WASHINGTONO IR MASKVOS ESAMA NEMAŽŲ NUOMONIŲ SKIRTUMŲ IR KAIP TIK TAS PAVERČIA VISĄ ORGANIZACIJĄ NEVEIKSMINGA.

Vytautas Meškauskas

Šių metų Jungtinių Tautų visuotinis suvažiavimas, iš pirmo žvilgsnio, prasidėjo po laimingą žvaigždę. Jis sutapo su tos organizacijos svarbiausio organo -- Saugumo Tarybos -- nutarimu įsakyti Indijai ir Pakistanui sustabdyti karo veiksmus. Jau vien faktas, kad toks nutarimas buvo galimas, kad jis nesušilaukė veto, sukėlė tam tikrų vilčių. Tačiau tos viltys gerokai sumažėja atsiminus, kad net visuotinio susirinkimo pirmininko išrinkimas pasidarė įmanomas tik JAV atsisakius nuo teisėto reikalavimo, kad Sovietų Sąjungai ir kitoms valstybėms, neišpildžiusiom savo pigninių įsipareigojimų, būtų atimta balso teisė, kaip tai yra numatyta JT statuto 19 str. Žinia, JT galėtų veikti ir atėmus sovietams balso teisę visuotinam susirinkime, tačiau daugumas jų narių į tą organizaciją žiūri kaip į laisvų diskusijų klubą ir tuo atveju juo daugiau narių, juo geriau.

Paliaubos tarp Indijos ir Pakistano buvo sudarytos netiektodėl, kad tai įsakė Jungtinių Tautų

institucija, kiek dėlto, kad JAV ir Sovietų Sąjunga nieko gero nelaukia iš to karo ir buvo vieningos nuomonės. Iš to prašėsi dažnai užmirštama išvada, kad Jungtinės Tautos tik tada gali sėkmingai veikti, jei JAV ir Sovietų Sąjunga veikia rankon. Taip ir buvo numatyta tos institucijos steigėjai: Roosevelt, Churchillio ir Stalino. Už tai jos Saugumo Tarybos nuolatiniai nariai ir buvo suteikta veto teisė. Toji teisė dabar praktiškai yra pritaikyta ir Visuotinam Susirinkimui, kuris iki šiol jos nebuvo varžomas savo labai ribotoje kompetencijoje.

Kartu reikia atsiminti, kad įsakytos paliaubos neišsprendžia pačios Kašmiro problemos, dėl kurios kilo tas konfliktas. Tiesa, atrodo, yra Pakistano pusėje, tačiau Jungtinių Tautų nariams rūpi ne tiek tiesa, kiek noras patiems nebūti įtrauktiems į konfliktą. Todėl Jungtinėms Tautom nesiryžtant surasti ir įgyvendinti teisingą

(Nukelta 12 psl.)

Kas nauja
Pasaulyje

* US NEWS & WORLD REPORT samprotauja, kad šiuo metu komunistiniams agresoriams sekasi ne kažin kaip.

R. Kinija vistik nedrįso užpulti Indijos. Vietname komunistai gauna pylos iš JAV marinių. Santo Domingo suklimas nepavyko įsikišus JAV. Kuboje Castro neišsilaikytų negavęs didelės paramos iš Sov. S-gos.

Žodžiu, kai JAV nori panaudoti savo jėgą, išgaunami ir atitinkami rezultatai.

Vietname, jei tik komunistai panorės ilgiau kariauti, jie vis labiau pajus JAV ginklų svorį. JAV karių skaičius, jei tik bus reikalo, numatoma padidinti iki 200,000.

* PREZ. DE GAULLE nesidžiaugia L. Erhardo išrinkimu Vokietijos kancleriu. Pastarasis linkęs daugiau bendradarbiauti su JAV, be to, ir asmeniškai jų santykiai nerodo į didesnes bendradarbiavimo galimybes.

* BRAZILIJOS DELEGACIJA grįžo iš Sov. Sąjungos gavusi pasiūlymą 150 mil. dol. kredito už sovietines prekes. Sąlygos: apmokama per 6 metus, 3% šalia to, Brazilija privalo vesti sovietams palankią politiką.

Patyrus apie tokias sąlygas brazilai nebekritikuoja JAV teikiamos paramos, duodamos 40 metų už 1%.

* IŠ KUBOS tremtinių sluoksnų kas kart daugėja žinios apie galimą kariuomenės sukilimą prieš Castro režimą. Ten auga nepasitenkinimas Castro politika ir vis didėjančia kontrole kariuomenėje.

Pavergtųjų Seimas apeliuoja i JT laisvas valstybes

Kai rugsėjo 21 stikliniuos savo rūmuos New Yorke susirinko naujos savo sesijos Jungtinės Tautos, skersai gatvės nuo JT teritorijos susirinko ir Pavergtųjų Seimas savo jau dvyliktosios sesijos.

Iš Seimo pirmininko ir gen. sekretoriaus apskaitinio pranešimo sužinome, kad Pavergtųjų Seimas uoliai vykdė savo uždavinius -- "priminti, nukreipti, pastumėti, pakumščiuoti, garsiai ir aiškiai šaukti ir nuolat kartoti tai, kas turi būti išgirsta".

Kas nuveikta

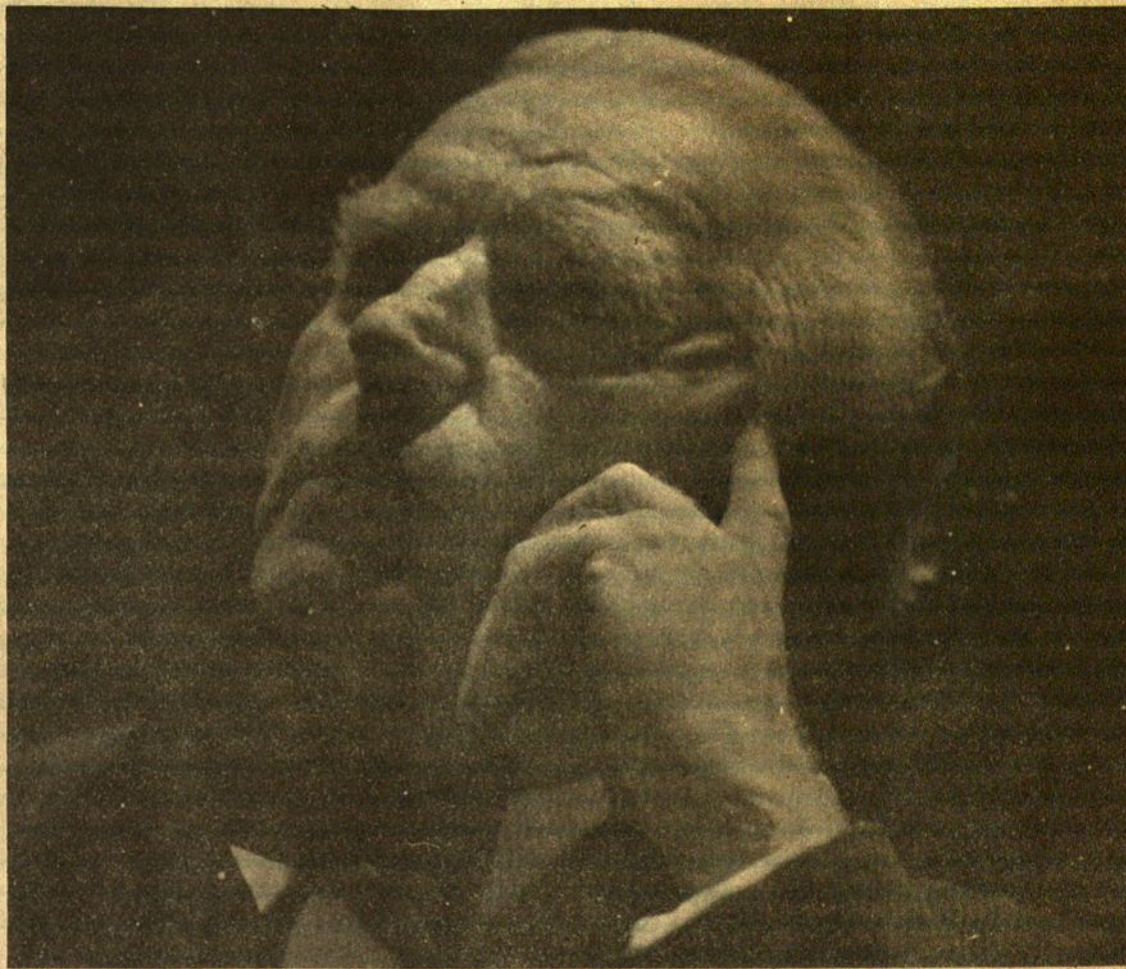
Pirmoj eilėj Pavergtųjų Seimo pastangos buvo atkreiptos Jungtinėms Tautoms išjudinti už Centro ir Rytų Europos tautų laisvę apsisprendimą, sudominti tuose kraštuose esančia žmogaus teisių padėtimi.

Veikdamas laisvojo pasaulio vyriausybės, Pavergtųjų Seimas ryšium su Jaltos Deklaracijos 20 metų sukaktim priminė tos deklaracijos garantuotus Centro ir Rytų Europos valstybėms laisvus rinkimus; ryšium su Vokietijos kapituliacijos sukaktimi -- atsisaukė i laisvojo pasaulio są-

žinę dėl ligšiol nevykdomų Centro ir Rytų Europoje karo metų pokarinių Dž. J. Galybių pažadų ir įsipareigojimų; o ryšium su Sovietų Rusijos agresijos prieš Baltijos valstybes ir lietuvių, latvių bei estų tautų kovų dėl laisvės dvidešimt penkių metų sukaktimi kreipėsi į laisvųjų valstybių vyriausybes, ragindamas svarstyti Baltijos valstybių bvlą Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse konferencijose, pasmerkę Sovietų rusifikacines užmačias ir pareiškė visišką solidarumą su Lietuva, Latvija ir Estija. Taip pat ir šių metų Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimo Seimas susiejo su Baltijos valstybių okupacijos ir laisvės kovų 25 metų sukaktimi.

Pavergtųjų Seimo atstovai dalyvavo Europos Tarybos Patariamąjo Seimo sesijose, kurioms nušvietė pavergtosios Europos padėtį. Pavergtųjų Seimas atsisaukė ir į NATO parlamentarų susirinkimą, kad, svarstydamas Rytų-Vakarų santykius, neišleistų iš akių ir pavergtosios Europos reikalų.

Pavergtųjų Seimo atstovai liudijo JAV Kongreso

Pavergtųjų Tautų Seimo dvyliktoje sesijoje rugsėjo 21-22 d.d. New Yorke sekančiais kadencijai pirmininku buvo išrinktas Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas. Vicepirmininku išrinktas lenkų delegacijos pirmininkas S. Korbonski ir gen. sekretoriumi ligšiolinis gen. sekretoriaus pavaduotojas E. Gaspar, vengras.

V. Maželio nuotrauka

LIETUVIŲ VEIKLOS PAGRINDINIS TAIKINYS – TARPTAUTINĖ ARENA

V. Sidzikausko kalba Pavergtųjų Tautų Seime
New Yorke rugsėjo 21 d.

Antrojo pasaulinio karo išvakarėse, kai Europos politinius horizontuos ėmė teltis tamstis debesys, šiame mūsų seime at-

spaudai ir 15 įvairių brošiūrų, tarp jų ir "Lithuania". Biuletenius leidžia ir kai kurios Pavergtųjų Seimo atstovybės: arabiškai, ispaniškai, suomiškai, švediškai.

Pavergtųjų Seimo planai ateičiai

Seimo uždaviniai ir naujai sesijai lieka tie patys -- priminti, nukreipti, pastumėti, garsiai ir aiškiai šaukti ir nuolat kartoti tai, kas turi būti išgirsta.

Naujosios sesijos pirmasis šauksmas pasiūstas Jungtinių Tautų sesijos pirmininkui, kad tame Jungtinių Tautų stikliniame rūme yra prisimetėlių, kurie neteisėtai sakosi atstovauja Albanijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Lenkijai, Rumunijai, Vengrijai. Ten taip pat neteisėtai Kremlius savinasi teisę kalbėti už Lietuvą, Latviją ir Estiją. Savo rezoliucijai Pavergtųjų Seimas apeliuoja į JT laisvuosius narius -- valstybes, kad pradėtų atitinkamą akciją per JT Komisiją Kolonializmui Likviduoti, kad sovietų pavergtosios tautos būtų įgalintos laisvai naudotis visuotinai pripažinta laisvo tautų apsisprendimo teise. ELTA

KAIRĖJE: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, Vilties Draugijos ir ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybų nariai Dirvos baliuje Clevelande. Iš kairės: A. Laikūnas, T. Blinstrubas, V. Stougis, Vl. Blinstrubas, K. Pocius, M. Šimkus, V. Vinclovas, J. Jurkūnas, J. Čiuberkis.
V. Pilodžinsko nuotrauka

(Nukelta 12 psl.)

STUDENTŲ ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLOS DISKUSINIŲ BŪRELIŲ IŠVADOS

Skaitėme mūsų studentijos ir filisterių pasisakymus gyvenamojo laiko ir lietuviybės problemomis, kilusius Korp!Neo-Lithuania stovykloje, taip pat ir visą eilę problemų, iškeltų bei nagrinėtų Šviesos-Santaros suvažiavime. Manome, kad skaitytojams bus įdomu susipažinti su studentijos galvosena, išryškėjusia ir Studentų Ateitininkų 3-gos 1965 m. vasaros stovyklos metu.

LIETUVYBĖS KLAUSIMAI

IŠTIKIMYBĖS DVIEM TAUTOM KLAUSIMAS

Pravedė Rimantas Repšys (studijuoja matematiką Toronto Univ.) sekretoriavo Kristina Galvydytė.

Iškilus klausimui, kas yra tauta, atsakė apibūdindami tautos sąvoką: sutikome, kad tautą sudaro kultūra, kalba, papročiai ir teritorija. Bet tauta nebūtinai sudaro valstybę, nes įvairios tautinės grupės gali įsijungti į tą pačią valstybę. Normaliai žmogus tautos nepasirenka; jis tautoje gimsta. Bet išeivijoje tenka už tautą apsispręsti -- žmogus turi racionaliai tautą pasirinkti ir gyventi pagal jos dvasią. Dauguma pasisakė, kad mūsų sąlygose yra įmanoma gyventi pagal vienos tautos dvasią ir kartu kitos valstybės dvasią.

Toliau buvo keliamas klausimas, ką reiškia būti ištikimam savo tautai? Atsakė, jog neužtenka savo tautą tik nepaneigti, bet reikia ją pažinti, jos kultū-

rą propaguoti ir sunkiose aplinkybėse jos neapleisti.

LIETUVIŲ KALBOS REIKŠMĖ IŠLIKIMUI

Pravedė Onutė Damaitė (studijuoja chemiją Creighton Univ.) sekretoriavo Daina Batiriūtė.

Išlikti lietuvių savo kalbą užmiršus teoretiškai įmanoma, bet praktiškai nepaprastai sunku, nes kalba kartu su krauju ir tradicijos ryšiais sudaro tris svarbius elementus, išskiriančius mus iš kitų kultūrų bei tautų tarpo. Tarp šių trijų, kalba gal pati svarbiausia. Savos kalbos praradimas reiškia kultūrinę bei dvasinę žmogaus sunykimą, ypatingai lietuviybės atžvilgiu. Gi gyvenant išeivijoje, mokėjimas savos ir esamo krašto kalbos neša dvasinę praturtėjimą.

LIETUVYBĖ VEDYBOSE

Pravedė Albertas Drukteinis (studijuoja mediciną Xavier

Univ.) sekretoriavo Dalia Sakevičiūtė.

Vedybos tarp lietuvių yra būtinos savo kultūros išlaikymui. Nors su laiku visi sulysime į "melting pot", tačiau reikia atsiminti, kad dviejų kultūrų susituokime išstipimas įvyktų greičiau, nes tada šeimoje aplinkos kultūra įsigalėtų daug lengviau negu mūsų mažumos kultūra. Lietuvių vedybose taip pat yra svarbi dėl šeimyninio sugyvenimo ir asmeniško priežasčių. Lietuvių yra mūsų turtas. Lietuviškoje šeimoje atsiranda artimesni ryšiai ir lengvesnis šeimos gyvenimas, todėl kad dažniausiai tie žmonės yra iš pagrinčių panašesni į vienas kitą.

Pastebėta, kad dažnai ir lietuviškoje vedybose vaikai po truputį praranda lietuvių. Atrodo, kad už tai atsakingesnė motina, nes jiniai turi daugiau įtakos į vaikus negu tėvas, praleisdama su jais daugiau laiko. Tie, kurie vedybose išlaiko lietuvių, yra individai. Jie išsiskiria iš amerikietiško masinio panašumo. Bet už tautinį auklėjimą nėra atsakingi tik tėvai. Jis priklauso mokykloms, draugams, ir visai aplinkai.

Lietuviškų vedybų galimybė priklauso nuo vietovės. Didėsni miestai turi daugiau lietuvių, daugiau kultūrinių parengimų ir t.t. todėl yra daugiau progos susitik-

ti su kitais lietuviais. Ten, kur lietuvių mažiau, lengviau pakrypti į amerikietiškus papročius ir draugauti su amerikiečiais.

Kilo klausimas ar patys studentai rūpinasi lietuviškų vedybų klausimu, ar čia tėra tik tėvų noras? Sutikome, kad dalinai jis atspindi tėvų norą, bet, iš kitos pusės, studentai supranta nutautėjimo problemą ir yra patys ja susirūpinę. Galutinai šio klausimo atsakymas yra asmeniškas dalykas. Tie žmonės, kurie nori lietuvių išlaikyti, ją ir išlaikys. Tie, kurie nori atsižadėti lietuvių vedybose ir įsijungti į amerikietišką gyvenimą gali turėti neramią sąžinę -- nes jie bus atsisakę pilnesnio gyvenimo.

LIETUVIO STUDENTO SKIRTINGI BRUŽAI

Pravedė Augustinas Idzelis (studijuoja istoriją Michigan Univ.) sekretoriavo Onutė Damaitė.

Lietuvio studentas turi daugiau problemų negu amerikietis studentas, nes lietuvis turi gyventi dviejose aplinkose, kurios savo kultūra skiriasi. Lietuvio studentas, bendrai paėmus, yra nuosirdesnis ir parodo daugiau tolerancijos. Veiklos srityje lietuvių studentai nerodo tiek užsilaikymo, nors jų tikslai aiškesni, kiek amerikiečiai veiklą be tolygių idealų.

Bendrai, lietuviai studentai yra linkę laikyti pačią ateitininkų organizaciją, kuri savo tikslais ir veikla natūraliai išsiskiria iš ki-

tų organizacijų, uždara ir snobiška. Ateitininkams reikia būti naį pradėti rodyti nuosirdumo ir asmeniško kontakto su kitais lietuviais studentais.

Lietuvaitės studentės skiriasi nuo lietuvių studento savo gilesniu religingumu, geresniu lietuvių kalbos išlaikymu, didesniu lietuviškų papročių vertinimu ir noru ištekėti už lietuvių.

LIETUVIS STUDENTAS AMERIKOS UNIVERSITETUOSE

Pravedė Algis Liaugauda (studijuoja inžineriją) sekretoriavo Birutė Saldukaitė.

Diskusijose nutarėm, kad lietuvių veikla amerikiečių organizacijose nekenkia jo lietuviškumui ir konfliktų dėl veiklos amerikiečių tarpe nekyla. Bet priešingai, per savo patirtį ir pasirodymą lietuviškoje organizacijose, jįsai tampa pajėgiu aktyviai prisidėti prie amerikietiško organizacijų veiklos, suteikdamas naujų minčių. Nors lietuvis studentas yra daugiau linkęs prie savos veiklos, jį traukia ir amerikietiška veikla, ypatingai jeigu jiniai yra laikoma svarbi profesiniam pasiruošimui.

LIETUVIO STUDENTO VERTINIMAS -- ALKOHOLIO PROBLEMA

Pravedė Salvinija Gedvilaitė (studijuoja speech therapy Marymount) sekretoriavo Vladas Girūnas.

Kodėl lietuvių studentijoje reikišias perdidelis alkoholio vartojimas?

Pasisakymai:

1. Gėrimas yra vartojamas kaip pabėgimo forma.
2. Noras pasigerti kyla iš konflikto tarp dviejų kultūrų.
3. Kai kurie nepripažįsta, kad čia yra kokia problema -- geriam, kad būtų linksniau.
4. Atvažiuojam į stovyklą dėl socialinių priežasčių, t.y. linksniau praleisti laiką, o ne dėl inteligentiškumo.
5. Vyrai geria užtai, kad jiems trūksta vyriškumo.
6. Geriama pabėgti nuo "neurosis of our age" nuo "atomo bombos baimės".
7. Geriama, kad drąsiau apsiėjęs su merginomis.
8. Merginoms patinka vyrai, kurie gali pas vyrus pasirodyti ir gėrimas yra vienu tokių būdų.

JEI LIETUVA BŪTŲ LAISVA,
AR MES GRĮŽTUME?

Pravedė Kęstutis Kliorys (Stu-

dijuoja matematiką John Carroll Univ.) sekretoriavo Vėjūnė Svo-

telytė. Lietuvis tapus laisva, mažai lietuvių ten grįžtų. Studentai norėtų mokslus pabaigti Amerikoje, kitus baugintų to krašto nežinomos gyvenimo sąlygos. Iš karto gal dauguma nuvažiuotų kaip turistai apsidairyti. Tačiau tie, kurie grįžtų į Lietuvą, būtų vedami patriotizmo ir idealizmo. Studentai gal turėtų grįžti kaip taikos koruso grupė.

Ką rastume Lietuvoje? Rastume kraštą ir žmones labai pasikeitusius. Gyventojai skirtingi nuo mūsų savo kultūra ir psichologija. Jie gal kiek snobiškai žiūrėtų į mus, o mes taip pat į juos; dėl to galėtų įvykti eilė nesupratimų.

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOS

Pravedė Gintaras Dambrava (studijuoja humanitarinius mokslus Dartmouth Univ.) sekretoriavo Aušra Gylytė.

Pirma išsklėm klausimą apie lietuviškų ir amerikoniškų liaudies dainų panašumus ir skirtumus. Sutikome, kad abejeose yra apdainuojamas žmogaus gyvenimas -- jos išreiškia žmonių problemas, darbus, meilę vargus, ir t.t. Abejų tipai yra kiek melancholiški ir sentimentalūs.

Tempas abiejų tautų dainų atitinka temom, apie kurias dainuojama. Pavyzdžiui yra matomi amerikiečių "blues" ir "John Henry" ir tokio pat tempo "kalvelyje".

Lietuviškos liaudies dainos kyla iš paprastų, pavergtų žmonių ir todėl labai jautriai skamba. Jos apdainuoja doličius, žirgelius ir t.t. Senesniais laikais amerikiečių dainų temos buvo panašios, pav. "Cowboy Songs" ir "Country and Western" muzika. Dabartinė komercinė "folk" muzika skiriasi tuo, kad ji siekia žmones įtraukti į masinius judėjimus, pav. "Blowing in the Wind" prieš kraują liejančius karus, arba "If I had a Hammer" demonstracijai už civilines teises. Matosi, kad lietuvių liaudies dainos daugiau kreipiamos į individo asmeniškas, širdies problemas; amerikiečių daugiau į masines problemas.

Lietuvių tarpe liaudies dainų vertinimo netrūksta; jos vertinamos kaip tautinė brangenybė. Bet šioms laikams liaudies dainos yra tapusios per daug panašios; gal jau reikėtų paieškoti moderniškesnių žodžių ir laiko dvasiai atitinkamų melodijų.

ORGANIZACINIAI KLAUSIMAI

KODĖL EILINIS NARYS NENORI IMTI ATSAKOMYBĖS?

Pravedė Jonas Boguta (studijuoja fiziką Illinois Univ.) sekretoriavo Živilė Šlekytė.

Eilinis narys nesima atsakomybės, nes jie nejaučia organizacinio pulso. Be to, narių tarpe dažnai vyrauja apatija, nes jie priklauso organizacijai tik todėl, kad nori kam priklausyti. Naujiems nariams reikėtų duoti pozityvių darbų, kad jie pradėtų aktyviau reikštis. Tačiau yra galimybė, kad šis darbas neatitinka nario talentams. Tuo atveju reikia nariui asmeniškai padėti ir duoti jam suprasti, kad jis yra svarbus. Diskusijose pasisakė, jog pateisinti neveiklumą dėl lietuviškos kalbos sunkumų yra neteisinga. Dauguma sutiko, kad tokio neveiklumo priežastis daugiau glūdi baimėje viešai pareikšti savo nuomonę. Todėl reikia asmeniškai ir švelniai, tačiau pastoviai, skatinti jaunesnius narius į aktyvesnę pasireikšimą.

DRAUGOVĖS PRAKTIŠKOS VEIKLOS PRAPLĖTIMAS

Teresė Pautienutė (studijuoja anglų kalbą Illinois Univ.) sekretoriavo Dalia Chodeckaitė.

Dr. A. Liulevičius yra pasakęs, kad reikia būti "funkcionaliai organizacijai" ir tarnauti visuomenei. Tačiau studentai ateitininkai retai bendradarbiauja su kitom organizacijom visuomenės labui. Toronte buvo padaryta pradžia šitokiam bendradarbiavimui ateitininkų draugovės narių, kurie suruošė bendrą susirinkimą su skautais akademikais. Panašią pradžią yra padarę ir Detroito ateitininkai, kurie aktyviai bendrauja su kitom organizacijom.

Studentai ateitininkai galėtų

reikštis šalpos darbuose. Draugovės sudaro asmenys, kurių kiekvienas turi tam tikrus talentus ir palinkimus -- vieni moka apsiieiti su vaikais, kiti su seneliais, tretieji moka pasireikšti renkant pinigų. Tad pagal savus sugebėjimus draugovės nariai galėtų įsijungti į panašius darbus.

Dažnai moksleivis studentą laiko idealu. Studentas lengviau prieis prie moksleivio negu senam draugui. Todėl studentai turėtų aktyviai darbuotis su jaunesniais -- ne tik siūlant pagalbos laiškus, bet asmeniškai susitinkant su moksleivių valdybomis pasitarti dėl veiklos.

Iškilo klausimas, ar studentams ateitininkams reikėtų reikštis Amerikos visuomenėje? Sutikome, kad galėtume veikti kaip "pressure" grupė Amerikos politiniuose reikaluose, pav.

(Nukelta į 6 psl.)

KĄ AŠ MAČIAU LIETUVOJE...

(Atkelta iš 4 psl.)

nų buvo gyvi. Dabar ir man jau yra virš 77 metų.

-- Kokia jūsų nuomonė apie žmonių gyvenimą Lietuvoje?

-- Lietuvoje žmonės yra tokie pat kaip ir pirmiau, nuosirdūs, darbūs, rūpestingi. Daugelis jų buvo priversti prisitaikyti prie dabartinio gyvenimo aplinkybių. Yra nemažai ir tokių, kuriems dabartinis gyvenimas atrodo yra geresnis, ypatingai tokiems, kurie moka klausyti ir prisitaikyti pavergėjo norams ir reikalavimams. Visa pavergtos Lietuvos lietuvių veikla yra pavergėjo planuojama.

A.S. Trečiokas

Jūsų elektros kainoj įskačiuotas geresnis arti 400,000 vaikų švietimas.

Šiais laikais reikalinga beveik \$500, kad leisti vaiką pradžios mokyklon vien tik pradiniam mokslui. Tų mokesčių žymią dalį apmoka The Illuminating Company t. v. "mokyklų mokesčiais", kas yra dalimi jūsų elektros sąskaitos.

Matote, apie 26 centai dolerio, kurį tik sumokate The Illuminating Company, eina federaliniams, valstijos ir vietiniams mokesčiams. Praeitais metais jie viršėjo \$40 milijonų... kurių virš \$13 milijonų likosi Clevelande -- Šiaurės Rytų Ohio.

Iš tos sumos arti \$8 milijonų iš The Illuminating Company sumokėtų mokesčių nuėjo betarpiu viešosioms mokykloms ir toms apygardoms, kurias aptarnaujame. Taigi, kada apmokate Illuminating Company sąskaitą, kartu padedate savo vaikų švietimui.

Tai todėl, kad The Illuminating Company yra akcininkų nuosavybė, mokanti mokesčius, auganti mūsų visų laisvojo ūkio sistemoje kartu su visais, kurie gyvena geriausioje šio krašto vietovėje.

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Neringos Skaučių Tuntas po vasaros stovyklos ir trumpų atostogų vėl pradeda gyvai veikti. Tuntininkė v. s. M. Barniškaitė buvo sušaukusi visų tunto vadovų posėdį ir aptarė ateinančių metų planą.

Sekanti įsidėmėtina data yra spalio 10 d. Esant gražiam orui 1 val. p. p., Forest Hill parke įvyks skaučių ir tėvėlių iškyla. Jeigu tą dieną lytų, iškyla bus atidėta sekantiam sekmadieniui. Įvažiavimas iš Terrace Rd. Rinksimės prie ežerėlio.

Mergaitės norinčios būti skautėmis maloniai kviečiamos užsiregistruoti pas tuntininkę M. Barniškaitę tel. EX 1-1451, tuntininkės pavaduotoją N. Kersnauskaitę tel. 381-0284, A. Kavaliūnienę tel. 531-3785, arba A. Šenbergienę tel. GL 1-0188. (sm)

• Jonas Vederas, su geriausiais pažymiais baigęs St. Joseph High School Clevelande, gavo stipendiją į vieną geriausių Amerikoje Stanford Universitetą Kalifornijoje, kur studijuos chemiją. Praeitą savaitę išskrido į Stanford, Calif.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į V. Giedraitį tel. 944-6835.

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Mokinsime kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbams. Tai pastovus darbas, teikiantis puikias akordinio darbo sąlygas.

Kreiptis nuo 8:30 v. ryto iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

Gražiai pavykusiame Dirvos rudeniniame balijne neolituany stalo turėjo svečių ir iš tolimesnių miestų. V. Plodžinskio nuotrauka

• Dail. Jonas Rimša jau išplaukė iš Argentinos ir Clevelande žada būti spalio pradžioje. Su savimi vežasi aliejaus ir akvarelių kūrinių, kurių pirmoji paroda Amerikos kontinente įvyks Clevelande, Gallery International patalpose nuo lapkričio 14 iki gruodžio 11 d.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ VARŽYBOS

Spalio 3 d., sekmadienį, 3:00 val. po pietų, St. Joseph H.S. stadione, įvyks lengvosios atletikos sezono uždarymo rungtinės ir, ta pačia proga, 4-sios lituanistinių mokyklų varžybos tarp Vysk. Valančiaus ir Šv. Kazimiero mokyklų. Varžybos vyks įvairiose amžiaus grupėse.

Varžybas globoja Vysk. Valančiaus ir Šv. Kazimiero lituanistinių mokyklų mokytojų tarybos ir tėvų komitetai. Techniška varžybų pravedimą atlieka LSK Žaibas.

CLEVELANDO LIETUVIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Clevelando lietuvių lauko teniso 1965 m. pirmenybės įvyks spalio 2-3 d. Bus varžomasi vyrų vienetu, jaunių vienetu ir vyrų dvejetu. Dėl užsiregistravimo ir informacijos prašome kreiptis į Šenbergus, telefonu GL-1-0188. LSK Žaibas

• Išnuomojamas butas 5 kamb. viršų, 1214 E. 81 gt. (prie KOSCIUSKO gt.). Prieinama kaina. BE VAIKŲ!

(104-105)

VYRAI!

IRANKIŲ GAMINTOJAI IR MECHANIKAI

Pastovus darbas, modernios priemonės, geras atlyginimas, apmokamas draudimas ir atostogos. Privalo būti patyrę. Skambinti Joe Ronay DI 1-8100.

CUYAHOGA STAMPING COMPANY
10291 HARVARD AVE.
CLEVELAND, OHIO
(103-105)

ŽINIOS IŠ KANADOS

* KANADOS Lietuvių Jaunimo Dienų - kongreso įvykstančio š. m. spalio mėn. 8-10 d.d. pasiruošimo darbai eina sparčiu žingsniu pirmyn. Programoje numatytos paskaitos su diskusijomis, meninė dalis ir pasilinksminimai. Visa tai praves gimnazijos ir universitetus lankęs jaunimas.

* DAUG KANADOS LIETUVIŲ savo atostogas praleido Europoje Didelį įspūdį visiems padarė Vokietija, kurią jie paliko 1948-55 m. griuvėsiuose. Prie progos reikia pažymėti, kad daugiausiai lietuvių į Kanadą imigravo 1946-55 m. laikotarpyje. Oficialiais statistiniais duomenimis, jų skaičius parodomas 11,824. Idomiu, kad imigracija vyko ir iš dėdės Samo žemės, kaip pav. 1956-61 m. lietuvių į Kanadą atvyko 904. Visuotinis gyventojų surašymas 1961 m. Kanadoje rado 27,629 lietuvių. Be abejo jų turėtų būti žymiai daugiau, nes antros ar trečios kartos atstovai greičiausiai, daugumoje užsirašė kanadiečiais. Beveik pusė Kanados lietuvių gyvena trijuose miestuose: Toronte apie 7 tūkst., Montrealyje beveik 5 tūkst., ir Hamiltone 2 tūkst.

* NEATRODO, kad Kanados federalinio parlamento rinkimuose lapkričio mėn. 8 d. matysime lietuvių tautybės kandidatus. Iki šiol, tik du lietuviai mėgino šią laimę -- tai Pranas Ancevičius (Toronto -- Trinity ap., eidamas socialistų CCF partijos sąrašė) ir B. Kronas Hamiltone, kaip liberalų partijos atstovas. Abu jie patyrė pralaimėjimus, nors B. Kroną tik kelių tūkstančių balsų dauguma nugalėjo buv. pilietybės ir imigracijos ministrė E. Fairclough. Ir komunistai žada statyti savo kandidatūras. Kaip jų vadas W. Kštan (gimęs Montrealyje žydų emigrantų šeimoje) pareiškė, jie išstatys net 16-ką kandidatų -- penkis Ontario prov., keturis Britų Kolumbijoj, po du Quebec, Saskečevane ir Albertoj, vieną Manitoboj. Jie daugiausiai koncentruosis Toronto, Hamiltono, Londono, St. Catharines ir Fort William apylinkėse. Deja, kaip parodė paskutiniai 1963 m. rinkimai, komunistai nesurinko net reikiamo balsų skaičiaus kandidatų užstatų -- 200 dol. atgavimui. Rinkiminę kampaniją jau pradėjo opozicijos vadas konservatorius J. Diefenbaker ir min. pirm. L. Pearson -- liberalas. Bendras

gerbūvis, mažiausias bedarbių skaičius, javų pardavimas Sov. Sąjungai -- tai elementai, kurie kalba už liberalų pergalę.

* VASAROS METU, lietuviškas kultūrinis ir visuomeninis darbas Kanadoje yra beveik apmiręs. Tik sportininkai, skautai ir ateitininkai savo stovyklose, šalia poilsio, neužmiršdavo "pasitempti" prie diskusinių pasikaltų apie mūsų kraštą, mokydami kartu dainų, tautinių šokių. Su krantinčiais rudens laipsais gyvenimas vėl pajudės pirmyn, -- organizacijų kasų papildymui bus rengiami įvairūs baliai, pasilinksminimai.

* VEDYBINIO AMŽIAUS lietuvių trūkumas yra stipriai jaučiamas kiekvienoje kolonijoje. Ta-

čiau viengungiai vyrai tą problemą nesunkiai išsprendė, atsiveždami sau žmonas -- lietuvaiteis iš Suvalkų trikampio.

K.B.

KETURIOLIKAMETĖ LIETUVAITĖ -- KANADOS MEISTERĖ

V. Nešukaitytė

Malonu Kanados sportinės spaudos puslapiuose skaityti lietuviškų klubų vardus, matyti lietuviškas pavardes gražiuose laimėjimuose. Kartais jie būna vietinio pobūdžio, kartais siekia visą Kanadą ar pasaulį. Čia trumpai suminėsiu buv. Kanados šachmatų meistrę J. Macijauskaitę - Petronę, stalo tenisininkus iš Toronto Pr. Gildį ir E. Sabaliauskaitę, pasaulio 300 jardu bėgimo meistrę I. Macijauskaitę - Petronę, mūsų krepšinininkų pergalę prieš Kanados rinktinę ir kt.

Ir štai, Darbo Dienos savaitgalį, vėl Kanados lietuvių sportinė padangė praskaidrino keturiolikametę Violetą Nešukaitytę, laimėdama Kanados moterų

stalo teniso meistrės vardą. Negana to! Ji šią pergalę iškovojė baigėje taip pat prieš savo tautietę E. Sabaliauskaitę, kuri prieš tai įveikė buv. Kanados meistrę Hunius iš Montrealio.

Naujoji Kanados čempionė yra gimusi 1951 m. ir stalo tenisą pradėjo žaisti... su savo tėveliu, kuris kartu eina ir trenerio pareigas. Be abejo, iki meistrės vardo Violetai kelias nebuvo lengvas. Jau 1963 m. ji laimėjo lietuvių moterų dešimtuko turnyrą Clevelande, 1964-1965 m.m. Ontario prov. jaunių meistrės vardą, 1965 m. Š. Amerikos lietuvių pirmenybės Detroito, o taip pat su savo tėveliu ir mišrų dvejetą. 1965 m. ji išėjo laimėtoja Toronto ir Sarnia atvirose pirmenybės ir Rochesterio -- rytinės JAV pirmenybės. Po Kanados pirmenybių, ji pateko į to krašto moterų rinktinę ir tarpvalstybiniam susitikimui su JAV, jaunoji Violeta nugalėjo meistrę Patriciją Martinez. Tokiu būdu, V. Nešukaitytė tapo neoficiali Š. Amerikos kontinento moterų meistrė.

Iš savo pusės, mes linkime pasisekimo moksle (ji lanko Notre Dame gimnazijos 9-tą klasę), ilgai išlaikyti meistrės vardą, kartu garsinant mūsų tautos vardą. K.B.

MAŽLIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS

Šių metų rugsėjo mėn. 4, 5 ir 6 dienomis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vasarname, prie Atlanto kranto, Atlantic City, New Jersey, įvyko Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio rytu apygardos metinis suvažiavimas. Jame dalyvavo būrys mažlietuvių, Mažosios Lietuvos bičiulių ir jų svečių, viso apie 40 žmonių.

Rugsėjo 4 d. posėdyje, kuris buvo pradėtas kunigo Petro Dagio invokacija, VLIKo pirmininkas V. Sidzikauskas pasakė gražų ir turiningą žodį: sveikino Lietuvos Valstybinės Operos solistė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, SLA vykdomoji sekretorė Pivaronienė, buvusio SLA sekretoriaus dr. Viniko našlė, ir iš Chicagos atvykęs mažlietuvių atstovas Jonas Juzaitis. Buvo visa eilė sveikinimų raštu iš drauginių organizacijų ir iš atskirų asmenų.

Einaš Sąjūdžio pirmininko pareigas vicepirmininkas J.A. Stiklorius padarė pranešimą apie veiklą. Buvo atsisveikinta su M.L.R.S. ilgamečiu pirmininku ir jo svarbiausiuoju veikėju Martynu Braku, kuris išsikelia profesoriauti į Augustana kolegiją, South Dakota valstybėje. Ivertindamas didelius M. Brako nuopelnus M.L.R. Sąjūdžiui, suvažiavimas nutarė ir toliau laikyti jį Sąjūdžio pirmininku.

Rugsėjo 5 d. posėdžio svarbiausia dalimi buvo Martyno Gelžinio paskaita iš Mažosios Lietuvos istorijos. Paskaita buvo gerai paruošta, gyva ir įdomi. Buvo ir daug diskusijų įvairiomis problemomis.

Rugsėjo 5 d. buvo ir bendra vakarienė.

Suvažiavimo dalyviai turėjo progos ne tik aptarėti apsilankymą ir pasvarstyti politinius bei organizacinius reikalus, bet ir pabūvoti senų bičiulių bei pažįstamų ratelėje ir labai maloniai praleisti laiką.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Investavimui

7 butai, pajamos \$456 mėn. \$26,000.

2 dviejų s. namai arti St. Clair, \$11,000.

Didelis pareikalavimas a vienas ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.

UL 1-6666

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Dirvos rudeninis balius laikomas pasisekusiu. Publika skirstėsi patenkinta vakaro nuotaika. V. Plodžinskio nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Keturios dešimtys vietinių komitetų veikia lapkričio manifestacijai organizuoti ir remti. Prie anksčiau praneštųjų trijų dešimčių iki rugsėjo 19 d. jau buvo prisidėję dar šie dešimties komitetai:

Illinois valstijai — Rockford, Springfield, Waukegan; Wisconsin — Kenosha, Milwaukee, Racine; ir San Francisco (Cal.), St. Louis (Mo.), Waterbury (Conn.), Kearny (N. J.).

• Latvių New Yorko organizacijų taryba mobilizuoja latvių dalyvavimą manifestacijoj. Latvijos Laisvės Komiteto pirm. Hazners manifestacijos rengimo vyksmus skelbia ir ragina dalyvauti komiteto leidžiamame biuletenyje. Pasitarimuose su latvių veikėjais dalyvavo KĖNA koordinatoriai A. Sniečkus ir R. Kezys. Pirmas lėšų mašas iš latvių — inž. Paeglēš \$100.00.

tyti prancūzų kalbą valstybinėse mokyklose.

Dabartiniu metu ji dėsto prancūzų kalbą Chicagoje Academy of Our Lady mokykloje ir be to nuo šio rudens lektorės teisėmis pradėjo dėstyti prancūzų kalbą Loyolos Universitete Chicagoje.

• Emilija ir Juozas Jurkevičiai savo naujoji rezidencijai, kuri randasi vakarinėje Toronto miesto dalyje, gražiam Marklandwood rajone, rugsėjo 18 d. suruošė priėmimą. Jame dalyvavo konsulas dr. J. Žmuidzinis ir kelių dešimties jų artimiausių bičiulių bei draugų.

CHICAGO

• Margučio didysis koncertas Chicagoje bus spalio 24 d. Programoje: simfoninis orkestras, diriguojamas Dariaus Lapinsko; solistė Aldona Stempužienė ir pianistė Aldona Kepalaitė. Bilietai gaunami: Margutyje, 6755 So. Western Ave. ir Marginiuose, 2511 W. 69 Street.

• Trys premijuotieji Chicago Skautininkų Ramovės skelbto konkurso scenos veikalai: "Šviesa, kuri užsidegė", "Eldorado" ir "Gimtosios žemės ugnis" numatoma išleisti. Premijų įteikimo vakaras įvyksta spalio mėn. 2 d., 7 v. v. B. Pakšto salėje. Staliukai užsakomi pas V. Kučą telef. PR 8-0358.

MOKYTOJŲ SĄJUNGAI 15 METŲ

1949 m. lapkričio mėn. 12 d. Chicagoje, Vyčių salėje, prie Lietuvių Tremtinių Draugijos susiorganizavo Lietuvių Mokytojų Sekcija, kuri 1951 m. gegužės mėn. 27 d. persiorganizavo į Lietuvių Mokytojų S-ą. Illinois Valstijoje. Po dviejų

Šią vasarą Chicagoje Lituanicos tunto stovykloje, Custer, Mich., naujo laivo "krikšto tėvai", skautininkai Kurgonienė ir dr. Budrys užbaigia krikšto ceremonijas. J. Gierštiko nuotrauka

PADĖKA

Reiškiamo gilią padėką visiems, kurie sunkią ir skausmingą valandą teikėsi pagerbti mūsų mylimo vyro ir tėvo a. a. VLADO ŠIMONIO atminimą, Jam š. m. rugpjūčio mėn. 5 d. iš mūsų tarpo amžinai išsiskyrus.

Mūsų širdinga padėka priklauso šv. Kazimiero parapijos klebonui prelatui kun. J. Kučingui, kun. Uzdavininių suteikusiems paskutinįjį patarnavimą, visiems mūsų artimiesiems ir a. a. Vlodo draugams, prisiuntusiems gėles, nešusiems jo karstą, užpirkusiems šv. Mišias, tariusiems kapuose atsisveikinimo žodį, ir skaitlingai padėjusiems į paskutinę poilsio vietą.

Ypatingai giliai dėkojame E. Vasiliauskienei ir jos sūnams ir F. Masačiui daug padėjusiems ir parodžiusiems rūpesčio mūsų sunkioje skausmo valandose.

Antanina Šimonienė, duktė Marija Živilė, sūnūs Jonas ir Antanas su šeimomis

Lietuvių Gailėstingųjų Seserų Sąjunga Chicagoje spalio 2 d. 8 v. v. Western Ballroom salėje, 3504 So. Western Ave., rengia sąjungos 15 metų sukaktuvinį vakarą - balių, kuriame programą išpildys baletų šokėjai Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas. Šokiams gros neolituojančių orkestras.

Staliukus galima užsisakyti: GR 6-2984 (ryte), PR 6-5015 ir HE 6-2643. Baliaus pelnas skiriamas kultūriniam reikalams, šalpai ir senelių namams Putname, Chicago ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti į balių. Nuotraukoje dalis sąjungos narių, minint sąjungos 15 m. sukaktį, prie Laisvės paminklo Chicagoje.

Wyomingo lietuviai remia žygį į Jungtines Tautas

WYOMINGO KLONIS BUNDA -- praneša KĖNA koordinatorių Algis Budreckis, Pranešime kalbama apie rengimąsi lapkričio 13 d. manifestacijai, bet arti ir toli gyvenantiems lietuviams jis sako ir daug daugiau.

Šiaurės rytų Pensilvanijoje, -- rašo Alg. Budreckis, -- snaudžia užmirštas lietuvių etnocentras, vadinamas Wyomingo klonis. Daugelis kitur gyvenančių lietuvių užmiršo, ar iš viso buvo ir ar dar yra toks lietuvių židinys. Daugelis buvo išleista pirmoji lietuviška knyga Amerikoje, daugis užmiršo, kad Šilpys ir Basanavičius surinko daug aukų po pirmojo karo Lietuvai atstatyti. Daugelis užmiršo, kad ir prof. Mykolas Biržiška tenai sutiko palankaus atsiliepimo Vilniui Vaduoti Sąjungos reikalams 1930 metais. O kas beatsimena, kad vien iš Wilkes Barre į 1939 metų pasaulinės parodos Lietuvių Dieną New York'e atvyko 10 autobusų lietuvių! Tačiau žygininkai į Jungti-

nes Tautas neužmiršo brolių Wyomingo klonų.

Per Wyomingo klonį vingiuoja sraunį Susquehanna upė. Prie jos krantų yra Wilkes Barre, Pittston, Plymouth, Sugar Notch, Kingston, Scranton Lietuvių kolonijos. Nuotaika niūri, nes pagrindinė pramonė -- anglis kasamas sustingo. Apylinkės gražios ir žalios: kasyklų sampylos apžėlusios žole ir krūmokšniais.

Rugsėjo 6 d., Darbo dienos proga, į Wyomingo klonį nuvyko žygininkai Antanas ir Gražina Mažeikiai ir Algirdas Budreckis. Nors pesimistai kalba, kad lietuviškas gyvenimas tenai jau sustingęs ir apsamanojęs, žygininkai vis dėlto tikėjosi rasti Wyomingo klonio lietuvių pritarimo žygiui į Jungtines Tautas dėl Lietuvos. Ir neapsiriko.

Žygininkus pasitiko Wilkes Barre lietuvių radijo valandėlės vargonininkas Vaclovas Ramonas ir šauni SLA vicepirmininkė Anelė Bajorienė. Jiedu išdėstė vietos aplinkybes ir galimybes. Pittstono šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J.S. Kasakaitis, ilgametis veikėjas ir kultūrnešys žygiui pritarė ir sutiko tarti savo autoritetinę žodį, raginantį vietos lietuvius vykti į Madison Square Garden lapkričio 13 dieną.

Po pietų žygininkai apsilankė Lietuvių Dienos gegužinėj Sans Souci parke. Jų pranešimus ten išklaušė septynių kolonijų lietuviai, kurie stipriais plojimais nuoširdžiai pritarė tam užmojiui. Ten pat bendradarbiai V. Ramonas ir A. Bajorienė surinko aukų žygiui ir pradėjo platinti manifestacijos ženklukus.

Pagrindinis prakalbėninkas, jaunas advokatas Klementas Kisailius (Kisieliū) pareiškė žygiui palankių minčių. Iš kalbos galėjai spręsti, kad jauni veikėjai neišstautė ir ateityje yra viltinges užmegzti glaudesnius lietuvių veikėjų ryšius su Wyomingo klonio lietuviais. Tik reikia gyvesnio kontakto ir bendradarbiavimo.

Po iškilnių įvykių vietos veikėjų susirinkimas aptarti Wyomingo klonio lietuvių dalyvavimą žygyje. Vargonininkas Šiaučionas pažymėjo, kad klonio tebegyvena 13,000 lietuvių. Jie galėtų suorganizuoti bent dešimties autobusų ekskursiją į manifestaciją. Dr. Albertas J. Valibus, Liet. Bendr. pirmininkas Vytautas Paulauskas, Garso redaktorius Matas Zujus, Anelė Bajorienė, Albertas Kalnoskas, LRKSA sekretorius Vincas (William) Kvetkas, Adolfas Norvaiša, Vaclovas Ramonas ir adv. Klemas Kisailius

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

dalyvavo diskusijose, svarstant galimybes sutelkti manifestacijai dalyvių.

Priimtas nutarimas, kad Wilkes Barre Lietuvių Bendruomenė, kviesdama vietos organizacijas ir klebonus talkon, sudarys septynių kolonijų vietos aktyvą. Jam pirmininkaus L. Bendr. veikėjas Vytautas Paulauskas. Galbūt, po ketvirčio amžiaus, nauja Wyomingo lietuvių karta ir vėl atvyks New Yorkan, lietuvių manifestacijon, dešimčiai autobusų.

ARTINASI DIDYSIS MARGUČIO KONCERTAS

Amerikos, o ypač Chicago lietuviams žodis "margutis" reiškia žymiai daugiau negu daiktai išmargintą velykaitę. Šis žodis stoja į jų sąmonėje didžiąją raidę ir siejasi su ilgus metusėjusiu mėnesiniu žurnalu bei kasdien perduodama radijo programa. Nežinau, ar kuris kitas šio krašto lietuvių laikraštis gali didžiulis bet kuriuo metu pasisklides plačiau negu Margutis: 1928 metais pirmojo šio žurnalo numerio buvo atspausdinta 42,000 egzempliorių. Margučio radijo valandėlių klausytojus, žinoma, būtų sunkiau suskaičiuoti, bet tikrai žinau, kad buvo bent viena programa, kurios klausėsi bent keletas šimtų tūkstančių lietuvių. O tai atsitiko 1936 metais, kada Margutis transliavo savo radijo programą į nepriklausomą Lietuvą.

Tačiau Margutis reiškia ir dar žymiai daugiau. Jo turinys api-

ma ir bent vieną gražią tradiciją, žinomą ne vien šio krašto lietuviams, bet ir amerikiečiams. Tai laiks nuo laiko ruošti didelio masto, aukšto meninio lygio koncertai, kuriuose būdavo sutelktos stipriausios lietuviškos muzikinės pajėgos. Juk Margutis ir buvo pirmas šiame krašte, išdrįsęs lietuvių sukurtą ar interpretuotą muziką ir dainą išvesti iš parapijinių į didžiulias Chicago miesto sales: Civic Opera, Orchestra Hall, Riverview Parko vasaros teatrą ir kt. Ir ne taip seniai. Dar daugelis tebeprisimena Margučio koncertus su Chirilionio Ansambliu pačiais jo žydėjimo metais, su Paulina Stoska, Ana Kaskas, Lily Pons, Elena Kuprevičiūtė, Stasiu Baru, Ipolitu Nauragiu, Andriumi Kuprevičiu ir kitais.

O metai bėga... Ir ši graži tradicija jau nebejauna. Jai jau bene trisdešimt vieneri metai... Nes juk gimė ji 1934-taisiais, kada Pasaulio Parodos Chicagoje proga Margučio sumanytojo kompozitoriaus Antano Vanagaičio iniciatyva įvyko pirmasis šiame krašte lietuviškos simfoninės muzikos koncertas. Septyniadesimties narių orkestras tada išpildė J. Naujalia, J. Karnavičiaus ir Vl. Jakubėno simfoninius kūrinius.

Gražiai šį pirmą platų žingsnį tada aprašė didžioji Chicago spauda...

Daugelį smūgių pergyveno Margutis per tą ilgą, veik keturiasdešimties metų eilę. Pats lemtingiausias įvykis pernai, Naujųjų Metų išvakarėse, kada automobilio katastrofoje žuvo Margučio savininkė Lilija Vanagaičienė ir radijo pranešėjas ir žurnalo redaktorius poetas Algimantas Mackus. Žurnalui šis smūgis buvo lemiamas, tačiau valandėlė nesustojo nė vienas dienas. Ryžtingų žmonių rankose ji atsipeikėjo ir šiandien vis aukščiau kelia galvą. Dar daugiau: Margutis ryžtasi tęsti ir savo aukšto meninio lygio koncertų tradiciją.

Koncertas, kuris įvyks sekmadienį, spalio mėn. 24 d. Chicago Marijos Ukšt. Mokyklos salėje, yra ypatingas įvykis bent keliais atvejais. Pirmiausia, kad koncerto programą sudarys vien jauniausios kartos lietuvių muziko Dariaus Lapinsko kūriniai, Chicagoje šis veik negirdėtas, tačiau pusėtinai gerai žinomas rytiniuose pakraščiuose, o per paskutinius kelis metus sėkmingai besireiškias vakarų Vokietijoje. Jo kūrinius išpildys simfoninis orkestras pačiam kompozitoriui diriguojant, o taipgi chigagiečiams gerai žinoma solistė Aldona Stempužienė ir pianistė Aldona Kepalaitė.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. WA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamių prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western,
tel. PROsp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadeniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p. p.